

Vår dato
25.06.2015
Deres dato
23.03.2015

Vår ref.
2015/1401
Deres ref.
201104434-9, 201303104-8,
201300014-11, 201208130-
10, 2010006451-7.

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Att: Rune Moe, Eirik Bjørkhaug

201104434-15
201303104-14
201300014-15
201208130-17
2010006451-11
312
Rsk/E.Bjørkhaug

Svar på høring - Søknad om bygging av fem småkraftverk i Drangedal kommune

NVE har mottatt fem småkraftsøknader og ber Fylkesmannen vurdere hver sak for seg og samlet.

NVE må vurdere miljøkonsekvensene for alle de berørte vannforekomstene og sørge for at de negative påvirkningene ikke kommer i konflikt med kravene i vannforskriften.

Gautefallvassdraget er i utgangspunktet vernet mot kraftutbygging. Stortinget har likevel åpnet for bygging av kraftverk i verna vassdrag med en effekt opptil 1 MW.

FM ber NVE vurderer verneformålet opp mot behovet for den avgrensede kraftmengden som her er planlagt. Vi mener at tapet av miljøkvalitet i dette tilfellet er større enn samfunnsnyten. Vi viser her til Vannforskriften § 12.

Totalbelastningen av alle inngrepene må vurderes og landskapsvirkningene må vurderes spesielt.

Graveelva kraftverk – Clemens Kraft AS

Det søkes om å utnytte fallet i Graveelva mellom kote 336 og kote 165. Inntaket er planlagt med en 3m høy og 50m lang platedam. Rørgata(1000mm) skal graves ned på den 1600 meter lange strekningen fram til kraftstasjonen. Vestlibekken vil bli overført til inntaket med et 500 meter langt nedgravd rør (400-500mm diameter).

Det vil bli etablert en 1680 meter ny vei/ delvis oppgradering av traktorvei til inntaket og en 550 meter ny vei til kraftstasjonen. Middelvannføringen ved inntaket er 872 l/s og 880 l/s medregnet det planlagt overførte feltet (fra Vestlibekken). Installert effekt er etter planen 2,75 MW, og forventet produksjon er 7,18 GWh.

Utbyggingen vil føre til en redusert vannføring på en 1,6 km lang elvestrekning i Graveelva og en om lag 200m lang strekning i Vestlibekken. Det er planlagt minstevannføring fra inntaket i Grave elva lik alminnelig lavvannføring på 18 l/s hele året.

FM Vurdering:

Gravelva er vurdert i Vann-nett. Tilstanden er satt til god. Øvre del av vassdraget er overført til Suvdøla kraftverk. Det er ikke krav om minstevannføring i Holmevasselva/Lindalselva. Tilstanden i Gravelva er satt til god basert på tilsig fra restfeltene. Bortføring av vann i eget kraftverk i Gravelva gir en sannsynlig dårligere tilstand på en 1600 meter lang strekning med en vannslipp på 18 l/s hele året.

Det er ikke undersøkt forhold for ørret og ål – men man antar at ål kan vandre i vassdraget i dag. Vi ber om at det vurderes et større vannslipp til elva.

Det er ikke registrert viktige naturtyper i influensområdet.

Lauvstad kraftverk – Clemens kraft AS

Det søkes om å utnytte fallet i Holtan elva mellom kote 263 og kote 180. Inntaket er planlagt med en 3m høy og 20m lang platedam. Rørgata (1300mm) skal graves ned på den 150 m lange strekningen frem til tunnelpåhugget. Deretter går vannveien i tunnel med tverrsnitt 1,54m² omlag 570 meter og deretter som nedgravd rør omlag 700 meter ned til kraftstasjonen på kote 180. Det vil bli anlagt et sedimenteringsbasseng for utskilling av finstoff fra tunnelboring og massen vil bli tilkjørt godkjent lagringsplass. Kleiva vil bli overført til Holtan elva og vil utnyttes i eget kraftverk før vannet kan nyttes i Lauvstad kraftverk. Kleiva kraftverk er tidligere vurdert av NVE som konsesjonsfritt. Det vil bli etablert ny vei på 180 meter til inntaket og 750 meter vei til kraftstasjonen. Langs rørgate til tunnelpåhugget vil det bli bygget en midlertidig anleggsvei på 350 meter.

Middelvannføringen ved inntaket er etter overføring av Kleiva 1,24 m³/s (1,05 m³/s uten Kleiva) og største slukeevne er 2,73 m³/s. Installert effekt er planlagt til 1,95 MW, og forventet produksjon er 4,97 GWh. Utbyggingen vil føre til redusert vannføring på en 1,6 km lang elvestrekning. Planlagt minstevannføring er 45 l/s om sommeren og 15 l/s om vinteren.

FM vurdering:

Driftsvannet skal føres delvis i rør og delvis i tunnel fra inntaket over en strekning på 850 meter. Bruk av tunnel vurderes som positivt.

Planlagt vannslipp synes lite vintertid og kan føre til bunnfrysing av elva med konsekvenser for bunndyr og fisk. Høyere vannføring må vurderes ut fra konsekvensene for tilstanden i elva.

Det er ikke påvist naturtyper eller arter på land som er avhengige av vannføringen i influensområdet. Det planlagte tiltaket berører naturtypen bekkekløft type C. Det er ikke påvist rødlistede arter.

Gautefallselva kraftverk - Drangedal Everk KF.

Det søkes om å utnytte fallet i Gautefallelva mellom kote 226 og kote 180. Vassdraget er del av det vernede Gautefallsvassdraget. Inntaket er planlagt med en ca. 35 meter lang og 0,5m høy sperredam i elveløpet. Rørgata (1000-1400mm) skal graves ned på hele den 1100m lange strekningen.

Kraftstasjonen skal plasseres på løsmasser/morene på kote 180. Eksisterende vei skal oppgraderes og det søkes om å bygge ytterligere ca. 500 m ny vei til kraftstasjonen. Middelvannføringen er 4,3 m³/s og største slukeevne er 2,2 m³/s. Installert effekt er etter planen 0,99 MW, og forventet produksjoner 4,6 GWh/år. Utbyggingen vil føre til redusert vannføring på en 1,1 km lang elvestrekning. Planlagt minstevannføring er lik alminnelig lavvannføring på 132 l/s hele året.

FM vurdering:

Gautefallsvassdraget er i utgangspunktet vernet mot kraftutbygging. Hovedargumentet for vernet var at området er godt egnet til tradisjonelt friluftsliv samt at flere skogs og myrområder ble vernet

som naturreservater. Stortinget har likevel åpnet for bygging av kraftverk i verna vassdrag med en effekt opptil 1 MW.

Gautefall vassdraget har mange natur-, kultur- og friluftslivskvaliteter. Flere interessante skogs- og myrområder og mange vassdragsnære kulturminner knyttet til fløtningstiden. Området er lagt til rette for et allsidig friluftsliv med svært gode fiskemuligheter. Området ligger nært til de store befolkningskonsentrasjonene i Grenland og deler av det sentrale Østlandet, samt våre naboland. FM ber om at NVE vurderer verneformålet opp mot behovet for den avgrensede kraftmengden som her er planlagt. Vassdraget har svært stor verdi for friluftslivet. Vi mener at tapet av miljøkvalitet i dette tilfellet er større enn samfunnsnyten (ref. vannforskriften § 12).

Djupsåna kraftverk - Drangedal Everk KF

Det søkes om å utnytte fallet i Djupsåna mellom kote 510 og kote 355. Vassdraget er del av det vernede Gautefallsvassdraget. Inntaket er planlagt med en 10 meter lang og 1 meter høy sperredam i elveløpet. Rørgata (600mm) skal graves ned på hele den 900m lange strekningen. Eksisterende vei skal oppgraderes, og det søkes om å bygge ytterligere ca. 30 meter permanent ny vei til kraftstasjonen. Til inntaket søkes det om en midlertidig anleggsvei. Middelvannføringen er 1,0 m³/s og største slukeevne er 0,74 m³/s. Installert effekt er etter planen 0,99 MW, og forventet produksjon er 4,8 GWh/år. Utbyggingen vil føre til redusert vannføring på en 900 m lang elvestrekning. Planlagt minstevannføring er 41 l/s i sommersesongen og 54 l/s om vinteren.

FM vurdering:

Djupsåna er del av Gautefallsvassdraget som ble vernet mot kraftutbygging (verneplan IV). Gautefallsvassdraget er i utgangspunktet vernet mot kraftutbygging. Stortinget har likevel åpnet for bygging av kraftverk i verna vassdrag med en effekt opptil 1 MW. Vassdraget er godt synlig og utgjør et viktig landskapselement som er eksponert i landskapet og har svært stor verdi for friluftslivet (ref verneformålet). FM ber om at NVE vurderer verneformålet opp mot behovet for den avgrensede kraftmengden som her er planlagt. Vi mener at tapet av miljøkvalitet i dette tilfellet er større enn samfunnsnyten (ref. vannforskriften § 12).

Skjeggfosskraftverk – Skjeggfoss Kraftverk AS

Det søkes om å utnytte fallet i Loneelva mellom kote 110 og kote 85 i Drangedal kommune. Inntaket er planlagt med en 25 m lang og 4 m høy sperredam i elveløpet. Rørgaten (1900mm) skal ligge i dagen på de øverste 125 m, og videre som nedgravd i nedre del. Røret krysser også lokal bilvei i nedre del. Det vil bli bygget ny 50 m lang vei til kraftstasjonen og en 250-300 meter permanent vei til inntaket. Middelvannføringen 4,28 m³/s og største slukeevne er 8,5 m³/s og installert effekt 1,8 MW, forventet produksjon er 5,4 GWh/år. Utbyggingen vil føre til redusert vannføring på en 650 meter lang elvestrekning. Planlagt minstevannføring er 150 l/s om sommeren og 93 l/s om vinteren.

FM vurdering:

Loneelvas tilstand er undersøkt. Dagens tilstand er god og den er satt i ikke i risiko mht tilstand i 2021 (ref. vannforskriften).

Det er planlagt rørgate på 1900 mm i dagen. Det bør her vurderes alternativ løsning med boret tunnel. Skjeggfoss er godt synlig fra vegbrua nedenfor og det må derfor legges vekt på virkningen i landskapet for dette tiltaket. Hensynet til fiskens frie vandring må veie tungt i dette tilfellet. Vannføringen må legges på et nivå som ivaretar hølen under fossen som et viktig oppvekst og leveområde for fisk. Det må legges til rette for at ål kan vandre forbi foreslått sperredam og at utvandring kan foregå utenom kraftverksinntaket. Det vurderes i dag løsninger for fiskepassasjer

lenger ned i Kgragerøvassdraget og egne tiltak for ål er iverksatt i samarbeid med kraftselskapet der.

Skjeggefoss er et markert fossefall og området har betydelig verdi som lokalt friluftsområde. Her er både badeplasser og fiskeplasser. Området oppstrøms Skjeggefoss er regulert til frilufts formål. Dette må bevares. Tiltaket vil ha negative virkning for ørret, fossefall og bever og sannsynligvis andre arter tilknyttet vannstrengen.

Ved vurdering av de fem kraftverka må NVE vektlegge den totale samlede belastningen nye kraftverk utgjør på miljøet i et avgrenset område. Det må legges vekt på de landskapsmessige kvalitetene i vurderingene, verneformålet i Gautefallvassdraget med de viktige friluftsinteressene i dette området, samt hensynet til fisk og ål i vassdraget.

Med hilsen

Hans Bakke
Miljøverndirektør

Arne Kjellsen
senioringeniør

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift

Vedlegg

Kopi til:
Miljødirektoratet Postboks 5672 Sluppen 7485 TRONDHEIM